

Pohledávky a závazky Zúčtování se zahraničím

Přednáška č. 7

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

C.II. Pohledávky

C.II.1. Dlouhodobé pohledávky

C.II.1.1.	Pohledávky z obchodních vztahů
C.II.1.2.	Pohledávky – ovládaná a ovládající osoba
C.II.1.3.	Pohledávky – podstatný vliv
C.II.1.4.	Odložená daňová pohledávka
C.II.1.5.	Pohledávky ostatní
C.II.1.5.1.	Pohledávky za společníky
C.II.1.5.2.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy
C.II.1.5.3.	Dohadné účty aktivní
C.II.1.5.4.	Jiné pohledávky

Zdroj: autor

C.II. Pohledávky

C.II.2. Krátkodobé pohledávky

C.II.2.1.	Pohledávky z obchodních vztahů
C.II.2.2.	Pohledávky – ovládaná a ovládající osoba
C.II.2.3.	Pohledávky – podstatný vliv
C.II.2.4.	Pohledávky ostatní
C.II.2.4.1.	Pohledávky za společníky
C.II.2.4.2.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění
C.II.2.4.3.	Stát – daňové pohledávky
C.II.2.4.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy
C.II.2.4.4.	Dohadné účty aktivní
C.II.2.4.4.	Jiné pohledávky

Zdroj: autor

C. Závazky

C.I. Dlouhodobé závazky

C.I.1.	Vydané dluhopisy
C.I.1.1.	Vyměnitelné dluhopisy
C.I.1.2.	Ostatní dluhopisy
C.I.2.	Závazky k úvěrovým institucím
C.I.3.	Dlouhodobé přijaté zálohy
C.I.4.	Závazky z obchodních vztahů
C.I.5.	Dlouhodobé směnky k úhradě
C.I.6.	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba
C.I.7.	Závazky – podstatný vliv
C.I.8.	Odložený daňový závazek
C.I.9.	Závazky ostatní
C.I.9.1.	Závazky ke společníkům
C.I.9.2.	Dohadné účty pasivní
C.I.9.3.	Jiné závazky

C. Závazky

C.II. Krátkodobé závazky

C.II.1.	Vydané dluhopisy
C.II.1.1.	Vyměnitelné dluhopisy
C.II.1.2.	Ostatní dluhopisy
C.II.2.	Závazky k úvěrovým institucím
C.II.3.	Krátkodobé přijaté zálohy
C.II.4.	Závazky z obchodních vztahů
C.II.5.	Krátkodobé směnky k úhradě
C.II.6.	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba
C.II.7.	Závazky – podstatný vliv
C.II.8.	Závazky ostatní
C.II.8.1	Závazky ke společníkům
C.II.8.2.	Krátkodobé finanční výpomoci
C.II.8.3.	Závazky k zaměstnancům
C.II.8.4.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
C.II.8.5.	Stát – daňové závazky a dotace
C.II.8.6.	Dohadné účty pasivní
C.II.8.7.	Jiné závazky

Členění pohledávek a závazků

- **podle času (splatnosti do/nad 1 rok)**
 - dlouhodobé
 - krátkodobé
- **podle věřitele/dlužníka**
- **podle míry jistoty**
 - jisté
 - jisté s nejistou výší a dobou splatnosti
 - nejisté
- **podle měny**
- **podle zajištění apod.**

Členění pohledávek a závazků

Které lze vyčíst z rozvahy?

Které nelze vyčíst z rozvahy?

Lze podrobnější informace o členění pohledávek a závazků najít někde jinde?

Oceňování pohledávek a závazků

Pohledávka při vzniku

- jmenovitá hodnota

Pohledávka při nákupu

- pořizovací cena

Závazek

- jmenovitá hodnota

Vedlejší náklady související s pořízením

- znalecké ocenění
- odměny právníkům
- provize

Zúčtování se zahraničím

Oceňování k datu uskutečnění účetního případu:

- denním kurzem
- pevným kurzem

Kurz devizového trhu vyhlášený ČNB k okamžiku ocenění.

Zúčtování se zahraničím **platby**

Platby přes devizový účet nebo valutovou pokladnu

- denní **kurz ČNB**
- pevný **kurz ČNB**

Platby v zahraniční měně z běžného účtu v CZK (nebo na běžný účet v CZK)

- denní **kurz obchodní banky**, u které má firma zřízený bankovní účet v CZK

Příklad 1

Denní kurz versus pevný kurz (např. k 1. dni každého měsíce)

Datum	Rozvahová položka	Částka v EUR	Denní kurz	Přepočet na Kč	Pevný kurz	Přepočet na Kč
1.3.	Pohledávka	1 000	27,50	27 500	27,50	27 500
15.3.	Pohledávka	2 300	27,20	62 560	27,50	63 250
21.3.	Závazek	860	27,60	23 736	27,50	23 650
1.4.	Závazek	1 200	27,70	33 240	27,70	33 240
9.4.	Pohledávka	500	27,65	13 825	27,70	13 850
18.4.	Nakoupené akcie	600	27,45	16 470	27,70	16 620

Zdroj: autor

Zúčtování se zahraničím

● Kurzové rozdíly vznikají:

- v průběhu účetního období
- k rozvahovému dni

Vždy se účtují do výsledku hospodaření, a to buď jako finanční náklad, nebo finanční výnos.

Zúčtování se zahraničím

Vznik kurzových rozdílů v průběhu roku

- splnění peněžitého dluhu a inkaso pohledávky
- postoupení pohledávky a vklad pohledávky
- převzetí dluhu u původního dlužníka
- vzájemné započtení pohledávek
- úhrada úvěru nebo zápůjčky novým úvěrem nebo zápůjčkou
- převod záloh a závdavků na úhradu pohledávek a dluhů

Oceňování k rozvahovému dni

Vše, co k rozvahovému dni zní na cizí měnu, se přecení kurzem ČNB k rozvahovému dni.

Např. pohledávky, závazky, nakoupené cenné papíry, devizové účty, valutové pokladny, bankovní úvěry apod.

Příklad 2

Účetní jednotka ze zahraničí nakoupila na fakturu materiál za 200 EUR a zboží za 300 EUR.

Účetní jednotka do zahraničí prodala zboží za 250 EUR a za 160 EUR.

Pro přepočet na českou měnu používá denní kurzy ČNB.

Ostatní informace jsou v tabulce.

Datum vzniku	Kurz	Částka		Datum platby	Kurz	Částka		Kurzový rozdíl v Kč
		EUR	Kč			EUR	Kč	
6.7.	27,00	200	5 400	12.8.	27,50	200	5 500	Ztráta 100
15.9.	27,40	300	8 220	29.9.	27,35	300	8 205	Zisk 15
12.11.	27,60	250	6 900	18.11.	27,70	250	6 925	Zisk 25
19.12.	27,75	160	4 440	do konce roku ne	Kurz ČNB k 31.12 28,00	160	4 480	Nerealizovaný zisk 40 při přepočtu neuhrazené pohledávky

Příklad 2 účtování

Příklad 3

Vyjděme ze zadání příkladu 2.

Účetní jednotka má u obchodní banky zřízen devizový účet. Počáteční stav devizového účtu činí 600 EUR v ekvivalentu 16 260 Kč.

Kurz ČNB k rozvahovému dni činí 28 Kč/EUR.

Kolik bude činit kurzová diference při přepočtu devizového účtu k rozvahovému dni?

Příklad 3 řešení

Datum	Částka EUR	Kurz	Částka Kč
Počáteční stav	600	27,10	16 260
12.8.	-200	27,50	-5 500
29.9.	-300	27,35	-8 205
18.11.	+250	27,70	+6 925
Konečný stav před přepočtem	+350	----	9 480
Konečný stav po přepočtu	+350	28,00	9 800
Kurzová diference	----	----	Zisk 320

Zdroj: autor

Příklad 4

Přijatá záloha od odběratele 100 USD, kurz 25,10.

Vystavená faktura za prodané zboží 290 USD, kurz 25,00.

Zúčtování přijaté zálohy ke dni vystavení faktury.

Inkaso pohledávky 190 USD, kurz 24,80.

Vše se stalo v jedné účetní období.

Kolik budou činit celkové realizované kurzové difference v běžném roce?

Příklad 4 řešení

- 1. kurzová diference vzniká při zúčtování zálohy

100 USD 2 510 Kč vznik zálohy

290 USD 7 250 Kč vznik pohledávky

100 USD 2 500 Kč zúčtování zálohy

kurzový zisk 10 Kč

- 2. kurzová diference vzniká při inkasu zbytku pohledávky

190 USD 4 750 Kč zůstatek pohledávky

190 USD 4 712 Kč inkaso zbytku pohl.

kurzový ztráta 38 Kč

Příklad 4 účtování

Příklad 5

Účetní jednotka vlastní 20 ks akcií společnosti X, a.s., které pořídila za 3 500 EUR Kč za 1 kus při denním kurzu 27,50 Kč/1 EUR. Nákupem získala 10% podíl ve společnosti X, a.s., který hodlá držet dlouhodobě.

K rozvahovému dni tržní cena 1 kusu akcie společnosti X, a.s. činí 3 490 EUR. Kurz ČNB k rozvahovému dni činí 28 Kč/1 EUR.

Příklad 5 řešení

- **Jaká je pořizovací cena nakoupeného 10% podílu ve společnosti X, a.s.?**

PC v EUR: $20 \times 3\,500 \text{ EUR} = 70\,000 \text{ EUR}$

PC v Kč: $70\,000 \text{ EUR} \times 27,50 = 1\,925\,000 \text{ Kč}$

- **Jaká je reálná hodnota 10% podílu ve společnosti X, a.s. k rozvahovému dni?**

RH v EUR: $20 \times 3\,490 \text{ EUR} = 69\,800 \text{ EUR}$

RH v Kč: $69\,800 \text{ EUR} \times 28,00 = 1\,954\,400 \text{ Kč}$

Příklad 5 řešení

- Jak bude majetkový podíl vykázán v rozvaze k rozvahovému dni?

Aktiva	Brutto	Korekce	Netto	Pasiva	Netto
DFM 10%	1 954 400		1 954 400	FzP	+ 29 400

Zdroj: autor

vlivy: snížení PC na RH -200 EUR (-5 500 Kč)
zvýšení kurzu o 0,5 Kč (+34 900 Kč)

- Bude ovlivněn výsledek hospodaření účetní jednotky?

Nebude.

Změna RH i změna kurzu ovlivní fond z přecenění.

Zúčtování se zahraničím

Kurzové rozdíly **nevznikají**

- při oznámení o změně věřitele u dlužníka a u věřitele v případě, že za jeho dlužníka bude plnit jiný dlužník
- při dohodě o změně zahraničních měn pro úhrady nebo inkasa bez pohybu peněžních prostředků, s výjimkou uměny na Kč
- při splácení peněžitých vkladů do obchodních korporací

Směnky

Dlužnický/úvěrový cenný papír, který musí obsahovat zákonem přesně stanovené údaje, ze kterých vyplývá dlužnický závazek, který dává majiteli směnky nesporné právo požadovat úhradu stanovené částky ve stanovenou dobu.

Náležitosti směnky

- označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyce, ve kterém je tato listina sepsána
- bezpodmínečný příkaz/slib zaplatit určitou peněžitou sumu
- jméno toho, kdo má platit (směnečníka)
- údaj splatnosti
- údaj místa, kde má být placeno
- jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno
- datum a místo vystavení směnky

Druhy směnek

● Vlastní

- Výstavce slibuje zaplatit určitou peněžitou sumu remitentovi nebo osobě, na kterou bude směnka převedena.

● Cizí

- Listina obsahující bezpodmínečný příkaz výstavce třetí osobě zaplatit prvnímu majiteli směnky určitou peněžitou sumu.

Druhy směnek

- Platební směnky
- Zajišťovací směnky

- Krátkodobé
- Dlouhodobé

- S úrokem/kupónem
- Bez úroku/kupónu

Vykazování směnek

- Směnky jako cenné papíry
(finanční majetek)
- Směnky jako platební prostředky
(pohledávka/závazek)
- Směnky jako zajišťovací prostředky
(podrozkva)

Směnka jako finanční majetek

- Směnky, které firmy drží jako investici
- ÚJ vystupuje jako věřitel
- vykazování:
 - B.III.5. rozvahy – Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly
 - C.III.2 rozvahy – Ostatní krátkodobý finanční majetek

Směnky (k inkasu) jako platební prostředek v rozvaze věřitele

Směnky k inkasu

- vystupují jako platební prostředek a jsou považovány za pohledávky
- vykazování:
 - C.II.1.1. rozvahy - Dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů
 - C.II.2.1. rozvahy - Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů

Směnky (k úhradě) jako platební prostředek v rozvaze dlužníka

Směnky k úhradě

- vystupují jako platební prostředek a jsou považovány za závazky
- vykazování:
 - C.I.5. rozvahy – Dlouhodobé směnky k úhradě
 - C.II.5. rozvahy – Krátkodobé směnky k úhradě

Příklad 6

- Společnost D dodala 26. 11. 201X společnosti O zboží v hodnotě 100 000 Kč, čímž jí vznikla pohledávka.
- Dne 1. 12. 201X bylo dohodnuto, že úhrada bude provedena směnkou vystavenou téhož dne společností O, která bude splatná za 4 měsíce. Směnečná suma byla sjednána jednou pevnou částkou na 108 000 Kč.

Datum	Operace	Částka v Kč
Účetní operace u společnosti D		
26. 11. 201X	Vystavená faktura za zboží	100 000
1. 12. 201X	Přijetí směnky na úhradu pohledávky ve směnečné hodnotě:	108 000
	- Hodnota obchodní pohledávky	100 000
	- Směnečný úrok za 4 měsíce	8 000
31. 12. 201X	Časové rozlišení úroku naběhlého od vydání směnky ke dni uzávěrky za účetní období 201X (1 měsíc x 2 000 Kč)	2 000
31. 3. 201X+1	Časové rozlišení úroku od 1. 1. do splatnosti 31. 3. 201X+1 (3 x 2 000)	6 000
2. 4. 201X+1	Společnost „O“ uhradila směnečnou částku na bankovní účet	108 000
Účetní operace u společnosti O		
26. 11. 201X	Přijetí faktury za dodávku zboží	100 000
1. 12. 201X	Vystavení směnky k úhradě závazku ve směnečné hodnotě:	108 000
	- Hodnota obchodní pohledávky	100 000
	- Směnečný úrok za 4 měsíce	8 000
31. 12. 201X	Časové rozlišení úroku naběhlého od vydání směnky ke dni uzávěrky za účetní období 201X (1 měsíc x 2 000 Kč)	2 000
31. 3. 201X+1	Časové rozlišení úroku od 1. 1. do splatnosti 31. 3. 201X+1 (3 x 2 000)	6 000
1. 4. 201X+1	Z bankovního účtu uhrazena směnečná suma	108 000

Příklad 6 řešení

